

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIIJA, KI ŠE IZHAIJA

PLANINSKI

VESTNIK

1
2019

Z NAMI NA POT

**Južni del
skupine Kreuzeck**

**Ante Mahkota
1936–2018**

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

KOLEDAR PZS 2019

Dvanajst čudovitih barvnih fotografij s predlogi za izlet, turo ali turni smuk je tiskanih na kakovostnem papirju formata 33 x 48 cm in vezanem z belo spiralo. Koledarski del poleg tekočega meseca z luninimi menami prikazuje tudi preteklega in prihodnjega, na notranjo zadnjo platnico dodajamo še zemljevid z opisom Slovenske planinske poti, najstarejše planinske obhodnice na svetu, ki se vije od Maribora do Debelega rtiča.

Del sredstev od prodanih koledarjev namenjamo izvajanju različnih dejavnosti Planinske zveze Slovenije.

Res lepe avtorske fotografije, izbrane na razpisu PZS, vas bodo popeljale po slovenskem gorskem svetu v različnih letnih časih in delih dneva, tako da bo pristen okus

CENA: do 15. 2. 2019 oz. do razprodaje zalog lahko koledar kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: **2,45 €* (redna cena: 4,90 €*)**.

**DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.*

KMALU V PRODAJI

V zasnežene gore, izbirni vodnik, Gorazd Gorišek

Kmalu bo naše police obogatil nov vodnik po zasneženih slovenskih gorah. Predstavljenih bo 55 tur in bo namenjen širšemu krogu uporabnikov, zato so v večini predstavljeni lažji sredogorski vrhovi, za gorniške sladokusce pa je opisanih tudi nekaj zahtevnejših visokogorskih tur. Namenjen bo predvsem samostojnim planincem, ki bi radi vrhove, ki so jih dosegli v kopnih razmerah, obiskali tudi v snegu.

Avtor, Gorazd Gorišek, vsem uporabnikom knjige polaga na srce, da so zimske gore, čeravno lepe in mogočne, tudi nevarne. Gorniški vodnik predvsem vabi in manj opozarja. Temu je namenjena strokovna literatura, še bolj pa priporoča tečaj varnega gibanja v zimskih razmerah in varstva pred snežnimi plazovi.

Srečno na zasneženih vrhovih!

Format: 130 x 210 mm, 200 stani, integralna šivana vezava

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije
ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
119. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Ob železnici 30a, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzsz.si
www.planinskivestnik.com
www.pvkazalo.si
www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,
Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,
Dušan Skodit, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJA SODELAVCA:

Andrej Mašera, Peter Silak

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,
Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBlikovanje:

Mojca Darš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

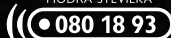
NAKLADA: 4400 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte
po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na
elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo.
Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave,
krajsanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih
prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in
prostorski možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno
mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih
delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzsz.si ali
po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu:
<https://clanarina.pzsz.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

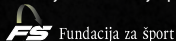
SWIFT: HDELS22

DELAJSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka
3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na
letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije
upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi
naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevanje samo pisne
odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno
dejavnost Republike Slovenije (ARRS),
št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti
sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in
Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

V Triglavskem pogorju

Foto: Klemen Štular

Ante Mahkota

Foto: Joco Žnidarič

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja
vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti,
ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in
možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno
subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu
lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro.
Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne
moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne
poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli
zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Ave, triumphator!

"Kdo hodi zjutraj po štirih, opoldne po dveh, zvečer po treh in več nog ima, počasneje se premika?"

To je uganka, ki jo je mitološka Sfinga zastavljala ljudem, ki so želeli vstopiti v mesto Tebe. Kdor ni znal odgovoriti, je bil pogubljen. Kralj Ojdip je razvozal uganko, Sfinga pa se je od sramote vrgla v prepad.¹ S tem je bila pot v mesto s sedmimi vrati prosta. Ta Sfinga izhaja iz antične Grčije in je bila počast, bitje z žensko glavo in zgornjim delom telesa, ki je prehajalo v levji trup z levjimi šapami, na hrbtu pa je imela peruti. In tako kot je grška Sfinga zastavila skoraj nerešljivo uganko popotnikom, ki so prišli pred tebensko obzidje, je naša Sfinga v severni steni Triglava zastavila skrivnostno in na videz nerešljivo uganko alpinistom, ki so želeli preplezati njen obraz. Ime je dobila zaradi podobnosti s Sfingo v Gizi, apnenčastim kipom, ki z božanskim pogledom zre v daljavo. Tristometrski gladek steber, dvignjen visoko nad dolino, je iz Amfiteatra, prodnate krnice sredi Stene, namreč videti kot veličastni Sfinjin obraz.

Sfinga v severni steni Triglava je na odgovor čakala dolga tisočletja. Če preštejemo samo leta našega štetja, jih je moralo miniti 1966, da se je našel prvi, ki mu je uspelo splezati čez njen obraz. Zmagovalec verjetno enega izmed največjih podvigov v naših gorah je moral biti zares izjemen, da mu je v navezi s še enim vrhunskim plezalcem, Petrom Ščetininom, uspelo opraviti vzpon, ki bo za zmeraj ostal zapisan v zgodovino s črkami, ki kljubujejo času. Ante Mahkota, naš Ojdip, je naredil še korak več. Sfinjino zgodbo je zapustil mlajšim rodovom v obliki, kakršne pri nas lahko preštejemo na prste ene roke. Če sploh. Smer je pravzaprav pomenila odprta vrata naprej, v Tebe, če hočete, v težavnostne stopnje, o kakršnih so do takrat plezalci le sanjali. S tem vzponom so se vrata odprla in mladi rod je dobil potrditev, da je mogoče prav vse. Nato je zgodbo o Sfinji napisal tako, da je zapustil mlademu rodu alpinistov čisto pravi učbenik pisanja o alpinizmu. Njegova Sfinga velja za sam vrh. V veliko pomenih.

Ante Mahkota pa se ni ustavil. Ko je zaključil alpinistično pot, je nadaljeval v svojem velikem in brezkompromisnem slogu. Kot izvrsten fotograf, novinar, urednik, fotoreporter in organizator. Čisto v vsem je bil uspešen, kot bi s Sfingo dejansko rešil uganko sedmih vrat, ki so se mu odprla na stečaj in ga spustila naprej, točno tja, kamor si je najbolj želel. Vendar verjamem, da je v duši zmeraj, tudi potem, ko ni več plezal, ostal alpinist. Raziskovalec, mislec in človek, ki ga ni strah sprejetih odločitev. V zadnjem delu Sfinjine uganke, ko naj bi bil najšibkejši, je bil Ante najmočnejši. Dostojanstven do samega konca, pokončen in ponosen na pot, ki jo je prehodil. Njegov duh je do konca ključeval tudi času.

Ante Mahkota je bil in ostaja zmagovalec za zmeraj. Zmagovalec pa si zasluži spoštovanje in čast. Zda Sfinga zre tudi proti njemu, ki je postal del tistega, kar je v vseh nas. Ponosa, da smo del naroda, ki je rodil zmagovalce, kakršen je bil Ante Mahkota. Zato naj bo zadnje slovo pozdrav ponosa. Pozdrav zmage in pozdrav njemu, ki ostaja med nami kot nekaj najboljšega, kar narod lahko ima.

Ave, triumphator! Pozdravljen, zmagovalec!

Marta Krejan Čokl

¹ Seveda odgovor poznate ... Človek, ko se rodi, se plazi po štirih, potem hodi po dveh, ko ostari, si pomaga s palico, torej hodi po treh.

UVODNIK
1 Ave, triumphator!

Marta Krejan Čokl

ANTE MAHKOTA 1936–2018
4 Alpinist, novinar, svetovljan in vzornik

Franci Ekar

ANTE MAHKOTA 1936–2018
9 Skupaj čez Sfingo

Peter Ščetinin

ANTE MAHKOTA 1936–2018
11 "Najbolj bi me prizadelo brezdelje."

Anja Intihar

ANTE MAHKOTA 1936–2018
14 Dvojna Sfingina uganka

Gregor Kresal

INTERJUJ
16 Jože Rovan

Vladimir Habjan

ORISI
20 Košarica

Rafael Terpin

REFLEKSIJE
24 Plezanje za dušo

Miha Lampreht

UZGOJA
28 Piti bi moral

Miro Štebe

TURNI SMUK

31 **Ko se ti urajma**

Peter Pehani

Z NAMI NA POT

35 **Malo obiskano turnosmučarsko območje**

Tomaž Hrovat

ALPINIZEM

43 **Obuditev naveze Jeglič-Karo**

Marija Jeglič

UZGOJA

46 **U zasnežene gore z otroki**

Matjaž Jeran

GORE IN OTROCI

50 **Dolga pot do tatija**

Mateja Komac

TREKING

54 **Nepalci – zanimivi ljudje**

Miro Masnoglav

JUBILEJ

58 **85-letnica Stanka Klinarja**

Dušan Škodič

VODNIŠKA DEJAVNOST

62 **Pridobitno vodenje v slovenskih gorah**

Tadej Debevec

GORE IN VARNOST

67 **Nevarnosti ni več, so le drugačne**

Irena Mušič Habjan

PRVA POMOČ

69 **Trikotna ruta**

Damjan Slabe

PLANINSKA ORGANIZACIJA

70 **Poklon prizadevnim prostovoljcem**

Zdenka Mihelič

72 **NOVICE IZ VERTIKALE**

74 **ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE**

74 **LITERATURA**

78 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**